

کریستان به وهیش

دهست پیدهکات

ژوانگه

خویندن له دهرهوه

جاران له کوردستانی خۆماندا ئەوانەیی که مندالەکانی خۆیان بۆ خویندن رەوانەیی ولاتانی ئەوروپا دەکرد له پەنجەکانی دەست تێپەریان نەدەکرد. ئەوانیش ئاغاو خاوەن زەویی و داراگان بوون، بەلام ئیستا زۆرینەیی بەرپرسەکانی ولات مندالەکانی خۆیان رەوانەیی زانکۆکانی دەرەوهیی ولات دەکەن. بۆ خۆشیان ئەوانەیی که برۆانامەیان نیە، یەخەیی زانکۆیی ئەهلی دەگرن و بەهەر نرخێی، برۆانامەیی لێ وەرەگرن. لەو رۆژانەیی دواییدا سەرچاوەکانی هەوایی ئێران ئاشکرایان کرد کۆماری ئیسلامی ئێران بپاری داوه که نای هێچ وەزیری مندالەکانی خۆی بۆ خویندن رەوانەیی ولاتانی دەرەوه بکات. ئەوهش بۆ ئەوهیه تا بەرپرسان پلەو پایەیی خۆیان بۆ خۆسەپاندن و پێگەیانندی مندالەکانیان بەسەر دیتراندا دەکار نەکەن.

هەلبەت پیشتر له رژێمه یەک له دواي ههکهکانی بەغداد، رێ به مندالی گهوره بهرپرسان نهدهدا که بۆ خویندن بچنه ولاتانی ئهروپا. بهلکو زۆربهیان رەوانەیی روسیاو ولاتانی بەناو سۆسیالیستی دەکران، هەندیکیشیان مندالەکانی خۆیان رەوانەیی زانکۆکانی ولاتانی عەرەبی دەکرد که هەر هەموویان به خۆراییی بوون، بەلام ئیستا خویندن له ناو ولاتیش بۆ خەلکی ئاسایی به گران تەواو دەبێ، که چۆی خۆپیداوهکان له ناو ولات به ئاسانی برۆانامه وەرەگرن، له زانکۆکانی ولاتانیشتا زۆر به ئاسانی دەتوانن که برۆانامه بکرن! بهوهیبهشوه هێچ نرخ و بهایک بۆ برۆانامهکان نەماوتەوه. ئیستا له سێهەری جیهانگیری و ئینتەرنێتدا له زۆر لاره بهپاره برۆانامه، تیزی ماجسترو دکتۆرا دەرەوهیی، تیزی بهوهیبهشوه دهوله‌مندان و بهرپرسان هەر کاتی بیانه‌وئ ده‌توانن چه‌ندین برۆانامه‌ی گه‌وره له ماله‌کانی خۆیاندا کۆبکەتەوه، بەلام ئایا ئەو شیوازه ولات به‌رهو ئاوه‌انکرده‌وهو پیشکەوتن ده‌بات؟!

له هه‌موو ئەو ولاتانەیی که ویستویانه به‌رهو پیشکەوتن هه‌نگاو به‌ه‌وێژن، حکومه‌ت باه‌خ‌ی زۆر به‌و فی‌رخ‌وازانە دراوه که به‌هره‌و توانایی که‌موتیه‌یان هه‌یه، بۆ ئەوهش به‌رنامه‌ی گونج‌وایان دان‌اوه، فی‌رخ‌وازه‌ زی‌هره‌ک و به‌هرمه‌نده‌کانیان رەوانەیی زانکۆ به‌ناوبانگه‌کانی ولاتان کردوه. کۆنتراکتان له‌گه‌ل ئی‌مزا کردوون و ناچاریان کردوون که دواي ته‌واوکردنی خویندن بگه‌رێته‌وه ولات له‌ب‌واری به‌ره‌و‌پیشه‌وه بر‌دنی پیشه‌سازی و ته‌کنه‌لوژیادا خ‌زمه‌ت بکەن. به‌لام م‌خ‌اب‌ن زۆریک له‌وانه‌ی که ئیستا رەوانه‌ی هه‌نده‌ران ده‌کرین ته‌نیا بۆ وده‌سته‌تێانی برۆانامه‌یه، ئامانج به‌رهو پیشه‌وه‌بردنی پیشه‌سازی و ته‌کنه‌لوژیا نیه. هه‌ر‌بۆیه‌ش له‌وانه‌ی که له‌سالانی راب‌رد‌ودا به‌ پاره‌و ئی‌مکاناتی حزب و حکومه‌ت رەوانه‌ی دەر‌ه‌وه‌ کران، که‌سیان نه‌گه‌راوه‌ت‌ه‌وه که شویتپه‌نجەیی له‌ ب‌واری ئاوه‌انکرده‌وهو پیشکەوتنی پیشه‌سازییدا دیار بێ. باشه‌ گه‌ر وایه‌ خویندن له‌ دەر‌ه‌وه‌ی ولات چ سویدیکی هه‌یه؟!

ئیستا کارگه‌کانی ولات پر‌کران له‌ خه‌لکی بیانی، ئەندازیار و دا‌ه‌یت‌ه‌رانی خۆمان ده‌گه‌من، هه‌ر ئەوه‌ش وای‌کردوه که کهرتی پیشه‌سازی پیشکەوتی و به‌ ناچاریه‌وه لقی کارگه‌و کارخانه‌ی ولاتانی دیکه به‌ه‌ترینه‌ کوردستان و سهر‌مایه‌ی ولات هه‌لب‌وشن.

ده‌بێ تێگه‌ه‌ین که به‌ده‌سته‌تێانی برۆانامه‌ی به‌رز له‌ زانکۆی ناو‌داری جیهانی بۆ ئەوه‌یه تا پیشه‌سازی و ته‌کنه‌لوژیایی ولات پیشکەوتی، نه‌ک بۆ لاف‌لیدان و به‌مه‌به‌ستی وەر‌گرتنی پۆستی بالا!

شیرزاد ولاتدوست

وینەگرتنی کلیپه‌کی هیناوه. دابه‌شکردنی موزیکی ئەم گۆرانییه و سەرجه‌م ئەلبومه‌که‌ی کریسال له‌لایه‌ن "هینم حوسین" و تۆمارکردنی ده‌نگی له‌لایه‌ن "کاوه شیخ" بۆ کراوه و "محهم‌د جه‌میل" وه‌ک دەر‌ه‌یت‌ه‌ر کاری له‌ کلیپه‌که‌ کردوه و لوکه‌په‌شنه‌کانی له‌ شاری هه‌ولێر وینەیان بۆ ده‌گیرێ.

جینی ئاماژه‌یه‌ که ژماره‌یه‌ک خانم له‌سه‌ر ده‌ستی هه‌لکه‌وت زاهیر هاتوونه‌ته‌ ناو جیهانی هونه‌ری کوردیه‌وه، به‌لام شاره‌زایان و موزیک‌ژه‌نان به‌ دزینی ئاوازی عه‌ره‌بی و بیانی تۆمه‌تباریان ده‌کەن و ره‌خنه‌ی ئەوه‌یان لێ‌ده‌گرن که هونه‌ری گۆرانیان شیواندوه، به‌لام هه‌م خۆدی هه‌لکه‌وت زاهیر هه‌میش خانمه‌ گۆرانیبێژه‌کان ئەو تۆمه‌تانه‌ ره‌ت ده‌کەنه‌وه‌و بانگه‌شه‌ی ئەوه‌ ده‌کەن که کاریکی به‌رزیان ئەنجام داوه.

هه‌رچه‌نده‌ ئاوازه‌کانی ئەو هونه‌رمه‌نده‌ به‌ گۆرانی کوردی نامۆن و بۆنی عه‌ره‌بیان لێ‌دێ، به‌لام دیسانیشه‌وه‌ لایه‌نگری خۆیان هه‌یه‌و له‌لایه‌ن لوانه‌وه‌ پیش‌وازیان لێ‌ده‌کری.

به‌شی وه‌به‌ره‌ینانی کۆمپانیای شانێل موزیکی هونه‌ری، هه‌لساوه‌ به‌ وینەگرتنی گۆرانی "وه‌یش" تازه‌ترین قوتابی ئاوازدانه‌ر "هه‌لکه‌وت زاهیر" به‌ ناوی کریستال".

کریستال که‌ کوردیکی له‌ دایکب‌ووی شاری سلێمانیه‌، کۆمپانیای شانێل موزیک به‌ ئاوازه‌کانی هه‌لکه‌وت زاهیر، ئەلبومیکی گۆرانی بۆ به‌ره‌م ده‌هینی.

ده‌گوتری؛ ئەلبومه‌که‌ شیعری چه‌ندین شاعیری جیاوازی له‌ خۆگرتوه‌وه. دهر‌باز یونس شاعیر به‌ مالپه‌ری کوردل‌و‌ی گوتوه: "کریستال به‌ ستایلێکی تازه و شیوه‌یه‌کی نوێ دیته‌ نیو مه‌یدانی گۆرانی وتن و قوتابیه‌کی تازه‌ی هونه‌رمه‌ند "هه‌لکه‌وت زاهیره"

دهر‌باز یونس سه‌باره‌ت به‌و ئەلبومه‌که‌ روونکردنه‌وه‌ی زیاتری داوه‌و ئاشکرای کردوه‌ که تیکست و می‌لۆدی هونه‌رمه‌ند هه‌لکه‌وت زاهیر خۆی، کریستال گۆرانییه‌کی به‌ ناوی "وه‌یش" که سه‌ره‌تای تیکسته‌که‌ی ده‌لیت "وه‌یش وه‌یش" ده‌ستم بگه‌ به‌ ده‌سکیش" تۆمارکردوه‌ و کۆتایی به‌

ریگان محهم‌د ئەلبومی

وه‌فا بلاو ده‌کاته‌وه

هونه‌رمه‌ند ریگان محهم‌د له‌ دیمانه‌که‌یدا سه‌باره‌ت به‌ دواين ئەلبومی خۆی گوتیه‌تی: "ئەلبومه‌که‌م ناوی (وه‌فا)یه، (13) تراکی له‌ خۆگرتوه‌وه، دواي ماندوو‌بوونیکێ زۆ، سال و نیویکی خایاند و هاته‌ به‌ره‌م، زیاتر له‌ (25) که‌س کاری تیا‌دا‌کردوه، یه‌کێک له‌ گۆرانیه‌کانی ئەم به‌ره‌مه‌م کلیپ کردوه‌ به‌ ناوی (رۆیی) هه‌روه‌ها (3) تراک به‌ زاراوه‌ی کرمانجی ووتراوه‌ و ئاوازه‌کانی ئەم ئەلبوم‌ه‌ش ئاوازی بیانی و فۆلکلۆریشی تیا‌ه.

هه‌ر له‌و دیمانه‌یه‌دا هونه‌رمه‌ند ره‌خنه‌ی ئاشکرای له‌ کۆمپانیاکان گرتوه‌و گویه‌تی: "له‌گه‌ل ریزم بۆ کۆمپانیاکان ئەوه‌نده‌ی له‌خه‌می پاره‌ کۆکردنه‌وه‌ن له‌ خه‌می هونه‌ردانین، بۆ هه‌ر کۆمپانیایه‌ک بچیت پیش ئەوه‌ی گوی له‌ به‌ره‌مه‌که‌ت بگرت مامه‌له‌ی پاره‌ت له‌گه‌ل ده‌کات، ناحه‌قی‌شان ناگرم چونکه‌ ئەوان وه‌ک ئیمه‌نین پاره‌ به‌ه‌وادا نادن به‌لکو کۆپی ده‌کەنه‌وه"

سه‌رچاوه: مالپه‌ری دو‌رگه

ژبانی ئۆباما ده‌کری به‌ فیلم

ئۆباما له‌ سه‌رده‌می مندالیدا هه‌م نوێژی کردوه‌و هه‌میش قورئانی خویندوه‌وه، زانیاریه‌که‌شی له‌و که‌سه‌نه‌ وه‌رگرتوه‌ که کاتی خۆی له‌ نزیکه‌وه‌ ئاگایان له‌ ژبانی ئۆبامادا هه‌بووه، به‌لام نازاندی که ئایا له‌ دهر‌ه‌یت‌ه‌ری فیلمه‌که‌ رێ به‌خۆی ده‌دات باس له‌ ئیسلامیوونی باراک ئۆباما بکات، که ره‌نگه‌ کاریگه‌ی نه‌ریتی له‌سه‌ر داهاتووی ئۆباما دابنێ.

جینی ئاماژه‌یه‌ که مندالیکێ ئەمریکا رۆلی باراک ئۆباما ده‌گیرێ، چه‌ندین ئەکتەری ناو‌داری به‌لجیکی، ئیتالی و ولاتانی دیکه‌ی ئەوروپیی به‌شداري له‌ فیلمه‌که‌دا ده‌کەن، واش پیشبیینی ده‌کری که رۆژی 17ی حوزه‌یران و له‌کاتی سه‌ردانی باراک ئۆباما بۆ جاکارتا ئەو فیلمه‌ پیشان بدری، بۆیه هه‌ولی جدی ده‌دری تا ئەو کاته‌ فیلمه‌که‌ ته‌واو بکری.

کۆمپانیای مه‌لتی فیژن بلیس ئەرکی به‌ره‌مه‌ینانی فیلمه‌که‌ی له‌ ئەستۆ گرتوه‌، واپیشبیینی ده‌کری که سه‌رکه‌وتنیکێ گه‌وره‌ به‌ده‌ست به‌ینتی، چونکه‌ خه‌ونه‌ ئەو منداله‌ هاتۆته‌ دی که به‌ هه‌تیوی ژباوه‌و تیا‌دا سه‌رکه‌وتوو بووه.

شادومان

سه‌رچاوه‌کانی هه‌وال ئاشکرایان کرد که له‌ سه‌ره‌تای ئەم مانگه‌دا ده‌ست به‌ وینەگرتنی فیلمیک کراوه‌ که ژبانه‌مه‌ی مندالی باراک ئۆباما، سه‌رکۆماری ئیستای ولاته‌ یه‌گرتوو‌ه‌کانی ئەمریکا پیشان ده‌دات. وه‌ک ده‌زاندی باوکی باراک ئۆباما موسلمان بووه، دواي جیا‌بوونه‌وه‌ی دایک و باوکیشی، دایکی شووی به‌ پیاوکی موسلمانێ ئەنده‌نوسیا کردوه‌ که ئەندازیاریکی ناو‌دار بووه، سالانی 1967 تا 1971 له‌گه‌ل دایکی و زرباوکی له‌ جاکارتای پایته‌ختی و دو‌رگه‌ی جاوای رۆژئاوای ئەنده‌نوسیا‌دا ژباوه. هه‌ر بۆیه‌ش فیلمه‌که‌ له‌ سه‌ره‌تادا له‌و شاره‌دا وینەیی لێ‌هه‌له‌گیرێ، بریاروایه‌ دواي کۆتاییهاتن به‌ وینەگرتن له‌ جاکارتا دیمه‌نه‌کانی دیکه‌ی فیلمه‌که‌ له‌ ولاته‌ یه‌گرتوو‌ه‌کانی ئەمریکا‌دا ده‌ست پێبکری، واته‌ ئەو‌وکاتانه‌ی که باراک ئۆباما له‌ لای دایه‌ره‌و باپه‌یره‌ی ژباوه، دواتریش که گه‌وره‌بووه‌و ده‌ستی به‌ کاری بازرگانی و سیاسی کردوه.

فیلمی ژبانی ئۆباما له‌ دوو سه‌رچاوه‌ وه‌رگیراوه، یه‌کێکیان رۆمانیکه‌ که له‌لایه‌ن نووسه‌ریکی ئەنده‌نوسی به‌ناوی 'دامیین دیماترا' نوسراوه‌و باس له‌وه‌ ده‌کات که

فه‌ره‌نسا به‌همه‌نی قوبادی به‌ فیلم‌سازیکی به‌توانا داده‌نی

لایه‌ن کۆماری ئیسلامی ئێرانه‌وه‌ له‌سیداره‌ دراوون.

دواي پیشاندانی فیلمه‌که‌، ئاماده‌بووان به‌ چه‌په‌ریزان ستایشی فیلمه‌که‌یان کردو هیواي سه‌رکه‌وتنیان بۆ دهر‌ه‌یت‌ه‌ره‌که‌ی خواست.

بیرنارد کۆشنه‌ر له‌ ستایشی به‌همه‌نی قوبادیدا گوتی: "به‌رێز قوبادی ئەو فیلم‌سازه‌ به‌رجه‌سته‌یه‌ی کورد، به‌بێ ئەوه‌ی که راسته‌وخۆ ئاماژه‌ به‌ ته‌وه‌ری سیاسی بکات ئیمه‌ی برده‌ ناو دلی تارانی گه‌وره‌وه‌ و خه‌لکانی تیکۆشه‌ر و هونه‌رمه‌ند و به‌ فه‌ره‌نگی ئەو ولاته‌ی به‌ ئیمه‌ ناساند، تا‌کوو ئیمه‌ له‌وه‌ی که له‌م رۆژانه‌دا له‌ ئێران تێده‌په‌ریت، ئاگادار بکات"

جینی ئاماژه‌یه‌ که دواي هه‌ر یه‌که‌ له‌ به‌همه‌نی قوبادی و موحسینی مه‌خمه‌لباف و عه‌باسی به‌ختیاری وه‌ک سی دهر‌ه‌یت‌ه‌ری سینه‌مایی داوایان له‌ ولاتی فه‌ره‌نسا کرد تا گوشار له‌ ئێران بکەن بۆ ئەوه‌ی چه‌غه‌ری په‌ناهی هاو‌پیشه‌یان که ئیستا له‌ ئێراندا زیندانی کراوه، ئازاد بکری.

شهو‌ی ئیواره‌ی رۆژی دووشه‌مه‌ ریکه‌وتی 11-5-2010 له‌سه‌ر بانگه‌شستی بیرنارد کۆشنیر، وه‌زیری دەر‌ه‌وه‌ی فه‌ره‌نسا، فیلمی سینه‌مایی 'پشبله ئێرانیه‌کان' به‌ ئاماده‌بوونی 500 میوانی تاییه‌ت له‌ به‌رپرسانی بالای فه‌ره‌نگی، سیاسی و ده‌زگه‌کانی راگه‌یانندی ولاتی فه‌ره‌نساو به‌ئاماده‌بوونی خودی بیرنارد کۆشنه‌رو راویژکاره‌کانی له‌ هۆلی سینه‌مای وه‌زاره‌تی دەر‌ه‌وه‌ی فه‌ره‌نسا له‌ شاری پاريس پیشان درا.

له‌سه‌ره‌تادا، بیرنارد کۆشنه‌ر خۆشحالی خۆی دهر‌بیری که به‌همه‌ن قوبادی بانگه‌ششته‌که‌ی په‌سند کردوه، له‌و پێوه‌نده‌دا گوتی: ئەو سینه‌ماکاره‌، فیلم‌سازیکی به‌توانایه‌، نو‌خ‌وا‌ز و ماندوو‌نه‌ناسه.

ئهو قسانه‌ی کۆشنه‌ر وه‌ک ناساندنی به‌همه‌نی قوبادی بوو به‌ میوانه‌کانی. هه‌روه‌ها به‌همه‌نی قوبادیش وێرای سوپاسکردن له‌ کۆشنه‌رو میوانه‌کانی، رایگه‌یاند که ئەو فیلمه‌ پیشکەشه‌ به‌و پینچ چالا‌ک‌وانه‌ کوردە‌ی که له‌ رۆژی 9ی ئایار له‌

شه‌زا حه‌سون سه‌ردانی

هه‌ولێر ده‌کات

رهمه‌زان سه‌ردانی چه‌ند ولاتیک ده‌کات.

شه‌زا حه‌سون له‌ کۆتایی هه‌فته‌ی راب‌ردوودا، له‌و کاته‌ی که له‌ چیشته‌خانه‌ی رۆژه‌لات له‌ ناوچه‌ی ئەلسودیکوی شاری بیروت دا خه‌ریکی کلیپکردنی نویت‌ترین گۆرانی خۆی بوو، له‌لایه‌ن په‌یامنیری مالپه‌ری ئیلافه‌وه‌ پرسساری لیکرا. ئەو له‌وکاته‌دا زۆر شادان بوو، دلنهایی به‌ نویت‌ترین گۆرانی و کلیپه‌که‌ی پیشان ده‌دا، ئاشکرای کرد که له‌ وه‌رزێ هاویندا سه‌ردانی چه‌ند شاریک ده‌کات و ئاهه‌نگ ده‌گیرێ؛ له‌وانه‌ش عه‌ممان، قاهیره، بیروت و هه‌ولێر. هه‌روه‌ها ئاشکرای کردوه‌ که له‌مانگی رهمه‌زاندان سه‌ردانی دیمه‌شق و دوبه‌ی و چه‌ندی شاری دیکه‌ ده‌کات و کونسیرت ساز ده‌کات.

خانمه‌ گۆرانیبێژی عیراقی، شه‌زا حه‌سون له‌کاتی کلیپکردنی گۆرانی (شو فی بینک و بینها‌دا) به‌ په‌یامنیری مالپه‌ری ئیلافی راگه‌یاندوه‌ که له‌به‌رنامه‌یدا که بۆ مانگی